

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 stycznia 2019 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił K. D. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 22 grudnia 2015 roku wnioskodawczyni została przyznana renta rolnicza na okres od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia 30 listopada 2018 roku. Na mocy orzeczenia Komisji Lekarskiej Kasy z dnia 8 stycznia 2019 roku skarżąca nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, a zatem brak jest podstaw prawnych przyznania renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

(decyzja – k. 106-106 verte załączonych do sprawy akt KRUS)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła K. D., wnosząc o jej uchylenie w całości oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu swego stanowiska wskazała, że już w 2013 roku zaczęła odczuwać różne objawy złego samopoczucia: zawroty głowy, nudności, wymioty, bóle mięśni rąk i nóg, bóle brzucha. W kwietniu 2014 roku przeszła operację usunięcia raka tarczycy. Od tamtego czasu pozostaje pod stałą opieką endokrynologiczną. Pomimo przyjmowania leków nie doszło do całkowitego ustąpienia objawów choroby. Skarżąca bardzo często miewa bóle głowy, ma nudności, nie może jeść. Nawet niewielki wysiłek powoduje, że w/w objawy nasilają się. Bywają dni, w których jest niezdolna do samodzielnej egzystencji, wówczas koniecznym staje się korzystanie z pomocy dzieci i męża. Wnioskodawczyni wraz z mężem prowadzi gospodarstwo rolno-ogrodnicze. Główny dochód i zakres pracy fizycznych wykonywanych w tym gospodarstwie rolnym to prace związane z działalnością ogrodniczą. Działalność ta wymaga nakładu w postaci ciężkiej pracy fizycznej człowieka, bowiem jest mało zmechanizowana. Praca polega na dużym wysiłku fizycznym w wysokich temperaturach pod folią (do 50 stopni C). Do wykonywanych czynności należy: wspinanie się po drabince przy wiązaniu pomidorów, czy ogórków, pielenie, zrywanie warzyw oraz dźwiganie. Ponadto, gospodarka rolna prowadzona w sposób prawidłowy wymaga stosowania oprysków i nawozów sztucznych, co dodatkowo naraża organizm na wdychanie oparów i wylęgów mimo stosowanych środków ochrony. Ze względu na stan zdrowia odwołującej, gospodarstwem zajmuje się mąż i syn, a domem córka w wolnym od nauki czasie. Wnioskodawczyni podkreśliła, iż zgodnie z art. 21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wykluczona jest abstrakcyjna weryfikacja przesłanki całkowitej niezdolności do pracy, bez jej koniecznego odniesienia do rozmiaru i specyfiki prac wymaganych w konkretnym gospodarstwie rolnym od osoby ubiegającej się o ustalenie lub przedłużenie prawa do renty rolniczej.

(odwołanie – k. 3, pismo – k. 78-83)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie wskazano, że odwołująca w dniu 20 listopada 2018 roku złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. Lekarz Rzeczoznawca Kasy, po przeprowadzeniu badania podmiotowo- przedmiotowego oraz po przeanalizowaniu przedstawionej dokumentacji medycznej i badań dodatkowych, orzeczeniem wydanym w dniu 5 grudnia 2018 roku uznał wnioskodawczynię za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym do grudnia 2020 roku. Do przedmiotowego orzeczenia zarzut wadliwości wniósł (...) Inspektor Orzecznictwa Lekarskiego. Sprawa została skierowana do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską Kasy, która orzeczeniem z dnia 8 stycznia 2019 roku nie stwierdziła u skarżącej naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy w rolnictwie. W oparciu o prawomocne orzeczenie Komisji Lekarskiej Kasy została wydana zaskarżona decyzja.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4-4 verte)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. D. urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

Wnioskodawczynie w dniu 5 listopada 2015 roku złożyła do KRUS wniosek o przyznanie jej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

(wniosek – k. 1-1 verte załączonych do sprawy akt KRUS)

Decyzją z dnia 22 grudnia 2015 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał skarżącej prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia 30 listopada 2018 roku.

(decyzja – k. 60-62 załączonych do sprawy akt KRUS)

Skarżąca w dniu 20 listopada 2018 roku złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

(wniosek – k. 95-97 verte załączonych do sprawy akt KRUS)

W dniu 5 grudnia 2018 roku K. D. została zbadana przez Lekarza Rzeczoznawcę KRUS, który rozpoznał u wnioskodawczynie raka brodawkowatego tarczycy, stan po przebytej strumektomii (4.2014 r.) i radiojodoterapii, a także autoimmunologiczny zespół wielogruczołowy. Jako chorobę współistniejącą wskazano pooperacyjną niedoczynność tarczycy, w tym przebytą cholecystektomię. W związku z powyższym Lekarz Rzeczoznawca Kasy uznał skarżącą za okresowo całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym od nadal do grudnia 2020 roku. Ponadto, nie stwierdzono niezdolności odwołującej do samodzielnej egzystencji.

(orzeczenie – k. 101 załączonych do sprawy akt KRUS, opinia – k. 23 verte - 24 załączonych do sprawy akt tom 1 dokumentacji orzeczniczo - lekarskiej)

Zarzut wadliwości orzeczenia wniósł Lekarz (...) Inspektor Orzecznictwa Lekarskiego.

(pismo – k. 103 załączonych do sprawy akt KRUS)

W dniu 8 stycznia 2019 roku ubezpieczona została zbadana przez Komisję Lekarską KRUS, która rozpoznała u ubezpieczonej raka brodawkowatego tarczycy leczonego operacyjnie w 2014 roku i dwukrotnie jodowaniem w 2014 roku i 2015 roku bez cech wznowy, a ponadto także niedoczynność kory nadnerczy na leczeniu substytucyjnym. Na mocy orzeczenia Komisji Lekarskiej Kasy wnioskodawczynie nie uznano za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Nie została także stwierdzona niezdolność do samodzielnej egzystencji.

(orzeczenie – k. 104 załączonych do sprawy akt KRUS, opinia – k. 27-30 załączonych do sprawy akt tom 1 dokumentacji orzeczniczo - lekarskiej)

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

(decyzja – k. 106-106 verte załączonych do sprawy akt KRUS)

Wnioskodawczynie prowadzi przedmiotowe gospodarstwo rolne wraz ze swoim mężem I. D..

(zeznania świadka I. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:58 – 00:12:07 – płyta CD – k. 95, zeznania świadka G. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:24:49 – 00:35:05 – płyta CD – k. 95)

Ogólna powierzchnia gospodarstwa rolnego to 13,5 ha, w tym 3,5 ha stanowi las. W miejscowości zamieszkania wnioskodawczyni (P.) znajduje się gospodarstwo wielkości 7,74 ha, z czego 6 ha to ziemia rolna gdzie uprawiane jest zboże, z kolei 1 ha przeznaczony jest na uprawy pod osłonami i 40 arów upraw gruntowych.

(dokumentacja zdjęciowa w aktach sprawy, zeznania świadka I. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:58 – 00:12:07 – płyta CD – k. 95)

W uprawie pod osłonami (tunele) uprawiane są warzywa: wiosną rzodkiewka, potem papryka i pomidory oraz zboża, które przeznaczane są na sprzedaż.

(zeznania świadka I. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:58 – 00:12:07 – płyta CD – k. 95)

W gospodarstwie jest około 10 tuneli, 50 metrów długości. Nie ma żadnych zwierząt, ani ptactwa.

(zeznania świadka G. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:24:49 – 00:35:05 – płyta CD – k. 95)

Temperatura w tunelach nie jest jednolita przez cały czas pracy.

(ustna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu onkologii złożona na rozprawie w dniu 21 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:07:56 – 00:18:31 – płyta CD – k. 177)

Sadzenie warzyw odbywa się ręcznie, jak również pielenie i podwiązywanie. Praca wymaga określonej pozycji w kuckach albo na kolanach. By móc podwiązać pomidory konieczne wchodzenie na drabinkę, wyciąganie rąk. Temperatura w tunelach latem jest wysoka (40 stopni C). Wskazywane prace rozpoczynane są już w marcu, latem następuje pielęgnacja warzyw, zbiór rzodkiewki jest od połowy kwietnia do końca maja, zaś pozostałych warzyw od czerwca do późniejszej jesieni.

(zeznania świadka I. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:12:07 – 00:22:50 – płyta CD – k. 95)

Przed sadzeniem pod osłonami ziemia uprawiana jest ciągnikiem przez męża skarżącej.

(zeznania świadka I. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:58 – 00:12:07 – płyta CD – k. 95)

Skarżąca może pracować na gospodarstwie w temperaturach do 30 stopni C, tym bardziej w kontekście braku przeciwwskazań dla osób, które przebyły chorobę nowotworową i wymuszonej pozycji ciała, która jest wymagana w tego typu pracach.

(ustna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu onkologii złożona na rozprawie w dniu 21 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:07:56 – 00:18:31 – płyta CD – k. 177)

Wnioskodawczyni nie może dźwigać dużych ciężarów takich jak skrzynie, jedynie przedmioty o wadze 3-4 kg.

(ustna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu onkologii złożona na rozprawie w dniu 21 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:05:04 – 00:07:56 – płyta CD – k. 177)

Obecnie K. D. ma niedoczynnność tarczycy i jest w tym zakresie leczona. Nie obserwuje się powiększenia węzłów chłonnych, charakterystycznych dla schorzeń onkologicznych.

(ustna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu onkologii złożona na rozprawie w dniu 21 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:18:31 – 00:23:19 – płyta CD – k. 177)

W pracach w gospodarstwie pomagają dzieci wnioskodawczyni.

(zeznania świadka I. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:58 – 00:12:07 – płyta CD – k. 95, zeznania świadka G. D. na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:24:49 – 00:35:05 – płyta CD – k. 95)

Do pomocy przy uprawach nie są zatrudniani inni pracownicy.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 21 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:29:16 – 00:36:05 – płyta CD - k. 177)

Z punktu widzenia endokrynologii, wnioskodawczyni jest po leczeniu raka brodawkowego płuca prawego gruczołu tarczowego – przeżyła strumectomię i leczenie 131 J. Leczona z powodu niedoczynności pooperacyjnej gruczołu tarczowego oraz niewydolności kory nadnerczy. Skarżąca może pracować, ale nie wolno jej wykonywać ciężkiej pracy fizycznej w gospodarstwie rolnym. Obecnie ubezpieczona znajduje się w stanie eutyreozy, ale w trakcie dalszego leczenia. W związku z powyższym nie stwierdza się całkowitej niewydolności do pracy zarobkowej. Ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy.

(pisemna podstawowa opinia biegłego z zakresu endokrynologii – k. 10-13, pisemna pierwsza uzupełniająca opinia biegłego z zakresu endokrynologii- k. 98-99, pisemna druga uzupełniająca opinia biegłego z zakresu endokrynologii- k. 146)

W kwietniu 2014 roku odwołująca przeżyła operację usunięcia tarczycy z węzłami chłonnymi szyi z powodu raka brodawkowego. Leczenie operacyjne uzupełniono kuracją (...). Uzyskano całkowitą remisję zmian nowotworowych potwierdzoną scyntygrafią całego ciała (...). Z kolei niedoczynność tarczycy łagodzona jest preparatami – E. 137. Z karty medycznej z dnia 14 grudnia 2017 roku wynika, że u ubezpieczonej stwierdzono dolegliwości żołądkowo – jelitowe z bolesnością uciskową nadbrzusza niewymagające leczenia szpitalnego. O. incydent nie ma związku z chorobą nowotworową tarczycy. Wydaje się oczywistym, że wnioskodawczyni ze względu na dolegliwości związane z niedoczynnością tarczycy i kory nadnerczy nie może wykonywać ciężkich prac wymagających dużego wysiłku fizycznego, nie może dźwigać ciężarów. Nie może również pracować w tunelu bezpośrednio po opryskach preparatami ochrony roślin, w czasie kiedy unoszą się w pomieszczeniu aerozole trucizn, a w następnych dniach po oprysku należy stosować się do zaleceń bezpieczeństwa dla każdego rozpylanego preparatu stosując zalecenia BHP. Jednak nie wszystkie prace w takim gospodarstwie wymagają ciężkiej pracy fizycznej np.: skarżąca może wysiewać nasiona warzyw, pikować rośliny, podlewać, zrywać pomidory i paprykę. Powyższe czynności ubezpieczona może wykonywać w pozycji pochylonej w tunelu foliowym w temperaturach od ok. 15 do 18 stopni przy kontrolowanej i mierzonej wilgotności powietrza. Ubezpieczona może również dokonywać osobiście oprysków preparatami grzybobójczymi, przeciw chwastom i innym szkodnikom o ile ma stosowne uprawnienia po odbytych szkoleniach z zachowaniem pełnej ochrony całego ciała według zasad BHP. Poszczególne czynności mogą być wykonywane około 6-8 godzin w ekspozycji na słońce przy zastosowaniu ubrania ochronnego z powstrzymaniem się od pracy w upały w godzinach południowych przy maksymalnym natężeniu promieniowania słońca. Wobec uzyskania całkowitej remisji zmian nowotworowych uznaje się wnioskodawczynię za zdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Tym samym nie stwierdza się upośledzenia sprawności w stopniu kwalifikującym do całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Podkreślenia również wymaga, że nikt nie może pracować w tunelu foliowym, w pomieszczeniu zamkniętym, bez dopływu świeżego powietrza w temperaturach od 30 – 40 stopni, nawet osoby o stuprocentowym zdrowiu. Pomieszczenia takie w okresie upałów należy przewietrzać, bielić wapnem pokrycia foliowe tuneli dla obniżenia absorpcji ciepła, a prace w tunelach we wczesnych godzinach rannych od 4 – ej do 10 – tej z przerwą w okresie południa oraz od 16- tej do 20 - tej.

(pisemna podstawowa opinia biegłego z zakresu onkologii – k. 24-25, pisemna pierwsza uzupełniająca opinia biegłego z zakresu onkologii – k. 66, pisemna druga uzupełniająca opinia biegłego z zakresu onkologii – k. 107-108, pisemna trzecia uzupełniająca opinia biegłego z zakresu onkologii – k. 143-144)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o załączone do sprawy akta KRUS ubezpieczonej, w tym dokumentację orzeczniczo-lekarską, w oparciu o wydane w sprawie opinie biegłych: endokrynologa i onkologa, a także na podstawie zeznań wnioskodawczynie oraz powołanych w sprawie świadków. Wydane w sprawie opinie są logiczne, spójne i rzetelnie opisują stan zdrowia ubezpieczonej, stanowiąc tym samym wiarygodne źródło dowodowe. Zostały wydane w oparciu o dokumentację medyczną wnioskodawczynie oraz po uprzednim jej zbadaniu, a zatem brak jest podstaw do zasadnego ich kwestionowania.

Kwestia sporna przedmiotowego postępowania sprowadzała się do ustalenia czy decyzja organu rentowego wydana w oparciu o ustalenia komisji lekarskiej KRUS dotyczące nieuznania wnioskodawczynie za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym jest słuszna. Takie stanowisko organu rentowego zakwestionowała skarżąca.

Celem weryfikacji stanowiska wnioskodawczynie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego endokrynologa oraz onkologa, a zatem biegłych, których specjalizacje odpowiadają rodzajowi schorzeń występujących u odwołującej.

Sąd zważył, że strona skarżąca złożyła do każdej opinii biegłych szereg zarzutów, do których biegli w swoich uzupełniających opiniach odnieśli się wnikliwie, starannie wyjaśniając wszystkie budzące wątpliwości kwestie i formułując ostatecznie tożsame wnioski orzecznicze jak w swoich opiniach podstawowych. Na szczególną uwagę zasługuje opinia biegłego z zakresu onkologii, który w logiczny sposób uzasadnił swoje stanowisko w sprawie i odniósł się niezwykle wnikliwie do warunków, w jakich wykonywana jest praca w przedmiotowym gospodarstwie rolnym oraz możliwości wnioskodawczynie do jej wykonywania w kontekście nasilenia posiadanych przez nią schorzeń.

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczynie oraz powołanych w sprawie świadków, w zakresie w jakim twierdzili, że ze względu na stan zdrowia oraz posiadane schorzenia (stan po przebytej chorobie nowotworowej, usunięcie raka tarczycy) odwołująca nie jest w stanie wykonywać żadnych prac w posiadanych przez nią gospodarstwie rolnym. Należy zauważyć, że owe prace skupiają się na uprawie warzyw pod osłonami tzw. tunele, które trwają od marca do później jesieni.

Biegli uznali, że z powodu naruszenia sprawności organizmu wnioskodawczynie na dzień wydania spornej decyzji nie jest jednak całkowicie niezdolna do pracy w przedmiotowym gospodarstwie rolnym.

Biegły z zakresu endokrynologii wskazał, że wnioskodawczynie jest jedynie częściowo niezdolna do pracy.

Z kolei biegły onkolog w swych opiniach wskazał, że z załączonej do sprawy dokumentacji medycznej K. D. wynika, że przebyła ona operację usunięcia tarczycy z węzłami chłonnościami szyi z powodu raka brodawkowego z uzyskaną w tym zakresie całkowitą remisją zmian nowotworowych. Obecnie wnioskodawczynie choruje na niedoczynność tarczycy, która wyrównywana jest za pomocą leczenia farmakologicznego. Faktem jest i co zostało podkreślone wnioskodawczynie nie może wykonywać ciężkich prac wymagających dużego wysiłku fizycznego, w tym dźwigania ciężarów. Nie dotyczy to jednak przedmiotów o wadze 3-4 kg. Wnioskodawczynie nie może również pracować w tunelu bezpośrednio po opryskach preparatami ochrony roślin, w czasie kiedy unoszą się w pomieszczeniu aerozole trucizn. Chyba, że samodzielnie dokonuje go za pomocą preparatów grzybobójczych, przeciw chwastom i innym szkodnikom, wówczas konieczne jest stosownie odpowiedniego ochronnego ubioru i maski oraz dokonywanie owych czynności po odbyciu stosowanego szkolenia z zakresu BHP. Należy zauważyć, że nie wszystkie prace w gospodarstwie rolnym należy zaliczyć do kategorii „ciężkich”, w związku z czym wnioskodawczynie może wysiewać nasiona warzyw, pikować rośliny, podlewać, zrywać pomidory i paprykę, których wykonywanie odbywać się może w pozycji pochylonej. Na szczególną uwagę zasługuje również fakt, iż u osób które przebyły chorobę nowotworową nie obserwuje się zależności polegającej na niemożności wykonywania omawianych prac w wymuszonej pozycji ciała. Jeżeli chodzi o godziny pracy to winny one być dostosowywane do panujących warunków, uściślenia wymaga jednak, iż odwołująca może pracować 6-8 godzin dziennie (30 stopni C) w ekspozycji na słońce przy zastosowaniu ubrania ochronnego z powstrzymaniem się od pracy w upały w godzinach południowych przy maksymalnym natężeniu promieniowania słońca. Jak zauważył biegły, temperatura panująca w tunelach nie jest jednolita. Ulega ona zmianie w zależności od pory roku. Tym samym,

wnioskodawczyni może wykonywać poszczególne zadania w temperaturach od ok. 15 do 18 stopni przy kontrolowanej i mierzonej wilgotności powietrza pod osłonami.

Sąd oceniając zgromadzony materiał dowodowy, w pełni uznał wartość dowodową opinii powołanych w sprawie biegłych. Abstrahując od powyższego należało również zauważyć, że specyfika pracy na gospodarstwie rolnym charakteryzuje się tym, że w jej ramach istnieje możliwość wykonywania przeróżnych prac oraz ich uprzedniego dopasowania pod kątem umiejętności i możliwości poszczególnych osób. Takie rozróżnienie jest szczególnie przydatne zwłaszcza biorąc pod uwagę subiektywne odczucia określonej osoby, a na gruncie niniejszej sprawy samej skarżącej, której praca może być dostosowana w taki sposób, aby mogła chociażby w godzinach porannych, kiedy to temperatura powietrza jest dużo niższa, niż pozostałych częściach dnia wykonywać poszczególne obowiązki. Na ów fakt zwrócił również uwagę biegły w swych opiniach. Jak wynika z zeznań świadka G. D. od momentu kiedy wnioskodawczyni zachorowała (2013 r.) zajmuje się tylko obowiązkami domowymi. W sytuacji, w której ich wypełnianie jest możliwe, nic nie stoi na przeszkodzie, aby skarżąca mogła wykonywać zgodnie ze wskazaniem biegłego z zakresu onkologii drobniejsze prace rolne. W tym stanie rzeczy, nie sposób również zgodzić się z podnoszonym przez skarżącą twierdzeniem, iż temperatura panująca w tunelach osiąga wartości jednolite do 50 stopni C. Jak podkreślił sam biegły pomieszczenia takie w okresie upałów winny być wietrzone, a następnie bielone wapnem dla obniżenia absorpcji ciepła. Jak zeznał również sam świadek I. D. wskazywana wyżej temperatura jest charakterystyczna jedynie dla pory roku jaką jest lato, a zatem obejmuje jedynie kilka miesięcy z całego sezonu jakim jest pielęgnacja, a następnie zbiór warzyw (marzec – późna jesień).

W tym miejscu wskazać należy, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974r. II CR 817/73, niepubl).

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym przy ocenie opinii biegłych lekarzy sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w tej opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. Odmienne ustalenie w tej mierze może być dokonane tylko na podstawie opinii innych biegłych lekarzy, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonująca oraz wszechstronnie przedstawia kwestię nasuwającą wątpliwości w sprawie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 października 1987 roku, sygn. akt II URN 228/87, publ. (...)).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W myśl art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2020.o.174 t.j.) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, o którym mowa w ust.2,
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym,
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl ust. 2 art. 21 w/w ustawy, warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres uważa się za spełniony, jeżeli okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego ubezpieczonego wynosi co najmniej:

- 1) rok - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku do 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 20 lat do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 22 lat do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 25 lat do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 30 lat.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 5).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 6).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 7).

Rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy przyznaje się jako rentę stałą, jeżeli całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym jest trwałą i nie orzeczono celowości przekwalifikowania zawodowego. W pozostałych przypadkach renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jako renta okresowa przez okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy (art. 22 ust. 1).

Ustalenia dokonane w toku przedmiotowej sprawy nie uzasadniają zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania wnioskodawczyni prawa do renty rolniczej na dalszy okres. Przeprowadzone postępowanie wykazało bowiem, że wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 21 ust. 5, wskazanej powyżej ustawy. Wynika to w sposób jednoznaczny z wydanych w toku postępowania sądowego opinii biegłych z zakresu endokrynologii i onkologii. Opinie te – o czym mowa była już wcześniej – stanowią pełnowartościowy materiał dowodowy. W oparciu o przedmiotowe opinie stwierdzić należy, że odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

Zgodnie z opiniami powołanych w sprawie biegłych występujące u wnioskodawczyni schorzenia na chwilę wydania zaskarżonej decyzji nie uzasadniają, iż jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Biegły onkolog podkreślił, że wobec uzyskania całkowitej remisji zmian nowotworowych uznaje się wnioskodawczynię za zdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Obecnie skarżąca znajduje się pod opieką lekarską i leczy się na jednostkę chorobową jaką jest niedoczynność tarczycy za pomocą dostępnych preparatów farmakologicznych. W istocie występują pewne ograniczenia w ramach wykonywanych czynności w odniesieniu do szeroko rozumianej pracy w gospodarstwie rolnym, a w analizowanym przypadku dotyczące pracy pod osłonami tzw. tunelami. W szczególności wymienieniu podlega: ograniczenie dźwigania z wyjątkiem przedmiotów o wadze 3-4 kg. Jednakże wnioskodawczyni może wykonywać szereg innych czynności takich jak podlewanie, wysiewanie, czy zrywanie warzyw w określonej pozycji ciała, bowiem takie zgodnie z opinią biegłego nie stanowią przeciwwskazania dla osoby po przebytej chorobie nowotworowej. Wskazane czynności skarżąca może wykonywać w tunelu foliowym przy panujących temperaturach od ok. 15 do 18 stopni C przy kontrolowanej i mierzonej wilgotności powietrza. Występujące w tunelu temperatury (do 50 stopni C) są jedynie charakterystyczne dla letniej pory roku, i nie stanowią przeważającej tendencji w całym sezonie.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2010 roku (II UK 111/2010, Lex nr 688684), że ochrona z art. 21 ust. 5 ustawy rolniczej obejmuje tylko całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, a nie każdy mniejszy (niż całkowity) stopień tej niezdolności. Nie każdy więc gorszy stan zdrowia i sprawności psychofizycznej rolnika uzasadnia prawo do renty. Jeżeli ustawodawca w systemie rolniczym nie rozróżnił i nie daje ochrony rentowej w przypadku częściowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, lecz tylko przy całkowitej, to oznacza to, że w ustaleniu takiego stopnia niezdolności do pracy w gospodarstwie

rolnym chodzi o wyraźną granicę tej niezdolności - a więc o sytuację, gdy rolnik z powodu naruszenia sprawności organizmu nie może osobiście wykonywać pracy. Uzasadnia to tezę, że dopiero taki stopień (całkowitej) niezdolności do pracy wyznacza granicę w kwalifikacji rzeczywistej sprawności psychofizycznej ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym. Nie obejmuje zatem sytuacji, gdy rolnik nie utracił w pełni możliwości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, czyli gdy wystąpiła utrata sprawności do pracy w stopniu mniejszym niż całkowita. Zatem gorszy stan zdrowotny może powodować ograniczenie zdolności do pracy, lecz nie osiągać całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Mając na względzie wymienione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskom.